

Kapitel 2.

O m s æ t n i n g s g æ l d s b r e v e .

Til § 11.

I denne Paragraf bestemmes det, hvilke Gældsbreve der er negotiable. Om disse anvendes i det danske og norske Udkast den nye Betegnelse „Omsætningsgældsbreve“, i den finske og svenske Tekst Udtrykket „löpande skuldebrev“.

Som Omsætningsgældsbreve nævnes for det første Gældsbreve, der lyder paa Betaling til Ihændeleveren, hvormed ligestilles Gældsbreve, der ikke angiver, hvem Gælden skal betales til.

Efter nugældende dansk og norsk Ret er *alle* Gældsbreve negotiable, medmindre der i Gælds brevet er taget Forbehold herimod. Et Gælds brev er altsaa negotiabelt, hvad enten det lyder paa Betaling til en bestemt Person (Navnegældsbreve) eller til en bestemt Person eller Ordre (Ordregældsbreve), og da Virkningerne af Negotiabiliteten er ganske de samme for Navnegældsbreve og Ordregældsbreve, har Ordre klausulen ingen retlig Betydning og plejer derfor ikke at blive benyttet i Gældsbreve. I de fleste andre Lande — saaledes ogsaa i Finland og Sverige — er derimod Navnegældsbreve ikke negotiable.

Der foreligger nu vel ikke for Kommissionen Oplysninger om, at den nævnte Rets tilstand i Danmark og Norge har voldt væsentlige Ulemper. Men der er dog en Del, der taler for at forlade den. For det første er der ingen Grund til, at rent private Gældsbreve i Almindelighed skal være negotiable, men Reglen herom kan tværtimod virke meget uheldigt. En Mand kan f. Eks. i Anledning af et Laan fra en Ven give denne et skriftligt Bevis herfor. Det er ikke Meningen, at dette skal omsættes, og naar Laanet til sin Tid bliver tilbagebetalt, kan Beviset være glemt, saaledes at Skyldneren ikke faar det udleveret. Men hvis det senere — f. Eks. som Følge af Fordringshaverens Uordentlighed eller Uhæderlighed eller efter hans Død — sælges eller pantsættes, kan Skyldneren komme til at betale en Gang til. Dette Resultat vil i de fleste Tilfælde

kunne undgaas, hvis et saadant Bevis ikke er negotiabelt uden Ordre klausul. Det kan endvidere under den nuværende Ordning være tvivlsomt, hvilke Krav man, naar det drejer sig om formløse Sedler eller Lapper maa stille, for at der overhovedet kan siges at foreligge et Gælds brev, ligesom det ofte kan være vanskeligt at se, om et Papir er et Gældsbevis eller en Kvittering. Ved at kræve Ordre klausul undgaar man i hvert Fald, at saadanne Papirer bliver negotiable, hvorved Udstederen udsættes for at miste Indsigelser mod Gælds brevet, og man tilskynder Folk til at vise større Omhu for at give deres Gældsbreve en ordentlig Form. Endelig er det af Vigtighed paa et Hovedpunkt som dette at faa ensartede Regler i alle de nordiske Lande, hvilket kun er muligt ved, at man fra dansk og norsk Side gaar over til det finsk-svenske Standpunkt, der som nævnt stemmer med de fleste andre Landes Ret.

En saadan Ændring vil formentlig ikke medføre Ulemper. I Forretningsverdenen vil man sikkert hurtigt vænne sig til den nye Regel, saaledes at den Fordringshaver, der vil have et Papir, han kan sælge eller pantsætte, sørger for at faa det udstedt med Ordre klausul. I private Forhold vil der som anført sjældnere være Brug for negotiable Dokumenter, og det kan her være hensigtsmæssigt, at man kræver en særlig Klausul, der kan vække en forsigtig Skyldners Opmærksomhed.

I Overensstemmelse med det anførte foreslaas det at lade Ordre klausulen være afgørende for Negotiabiliteten, saaledes at Ordregældsbreve, men ikke Navnegældsbreve betragtes som Omsætningsgældsbreve. Der opstilles dog to Undtagelser i saa Henseende.

For det første har man ikke ment at burde kræve Ordre klausul for at anse Pantebreve i fast Ejendom eller registreret Skib for negotiable. For disse Dokumenter, som det er almindeligt at omsætte, gælder de ovenfor anførte Betragtninger ikke, men de maa ogsaa fremtidig være negotiable, selv om de — som det nu saa godt som altid er Tilfældet — udstedes til en bestemt Per-